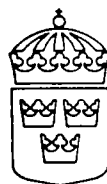

Socialförsäkringsutskottets betänkande

1986/87:23

om invandrarforskning (prop. 1986/87:80, bilaga 8
p. 8 och 9)

SfU
1986/87:23

Propositionen

I proposition 1986/87:80 om forskning, bilaga 8 p. 9 (s. 21), bereds riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts under p. 8 om invandrarforskning.

Motion väckt under den allmänna motionstiden 1986/87

1986/87:Sf509 av Hans Göran Franck m. fl. (s) vari yrkas

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen angetts om flyktingpolitisk forskning.

Motion väckt med anledning av propositionen

1986/87:Sf109 av Hans Göran Franck m. fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att anslag ges till två universitetsbaserade forskartjänster från arbetsmarknadsdepartementets FoU-anslag och att därmed en första förutsättning att möta ovanstående behov ges.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att delegationen för invandrarforskning ges uppdrag att främja och informera om forskningsresultaten från denna forskning,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ovannämnda forskning uppmärksammas och prioriteras i den aviserade prövningen av formerna för hur forskningsresultat inom invandrar- och flyktingpolitikens område kan tillgodoses i framtiden.

Utskottet

I det nu förevarande avsnittet i propositionen framhåller föredragande statsrådet Georg Andersson inledningsvis att invandringen till Sverige inneburit stora och genomgripande förändringar inom en rad olika samhällsområden. Forskningen om invandrare och invandring till Sverige har ökat under senare årtionden men intar enligt hans mening alltjämt en förhållandevis blygsam plats i förhållande till invandrings- och flyktingfrågornas vikt i den politiska debatten. Det fortsatta arbetet att reformera invandrarpoliti-

ken behöver ett fortlöpande stöd från forskningen. I anslutning till en redogörelse för den invandrarforskning som i dag bedrivs vid universitet och högskolor erinrar föredraganden om att förslag lämnats i propositionen om en fastare organisation för invandrarforskning vid universitetet i Stockholm. Centrum för invandringsforskning vid universitetet skall inte längre finansieras genom bidrag från social- och arbetsmarknadsdepartementen utan via anslaget till de samhällsvetenskapliga fakulteterna. Utbildningsministern föreslår i bil. 6 att 1 000 000 kr. skall avsättas för ändamålet under nästa budgetår och att en professur för invandrarforskning skall inrättas vid universitetet.

Föredraganden erinrar vidare om att i proposition 1985/86:98 om invandrarpolitiken angavs att forskning om etniska relationer och etnisk diskriminering, forskning om invandrararnas situation i arbetslivet och forskning om den svenska flyktingmottagningen borde prioriteras. Dessa prioriteringar bör enligt propositionen alltså äga giltighet men studiet av den svenska flyktingmottagningen bör vidgas till att omfatta flyktingpolitiken i hela dess vidd. Utöver de nämnda områdena bör forskning om invandrarbarnens situation och framtida möjligheter prioriteras.

Föredraganden redogör också i korthet för verksamheten vid delegationen för invandrarforskning (DEIFO) och pekar på behovet av att fortlöpande pröva formerna för hur regeringskansliets behov av forskningsresultat och forskarkontakter skall tillgodoses.

Hans Göran Franck m. fl. har i två motioner tagit upp frågor rörande flykting- och invandrarforskning. I motion Sf509 yrkande 3 påtalar motionärerna behovet av kunskaper om flyktingproblemens politiska och ekonomiska orsaker och begär ett tillkännagivande om att en ökad forskning bör ske på detta område. Samma fråga återkommer i motion Sf109 vari motionärerna uttalar sin tillfredsställelse över att den flyktingpolitiska forskningen skall utvidgas till att omfatta frågan i hela dess vidd. Detta kräver emellertid, anför de, en satsning i form av tjänster och anslag, och de begär ett tillkännagivande om att bidrag skall utgå från arbetsmarknadsdepartementets forskningsanslag till två universitetsbaserade forskartjänster. Vidare begär de att DEIFO skall få uppdrag att främja och informera om resultaten från denna forskning och att forskningen i fråga skall prioriteras i prövningen av formerna för hur forskningsresultat inom invandrar- och flyktingpolitikens område kan tillgodoses i framtiden.

En basorganisation för freds- och konfliktforskning har byggts upp under senare år, och sådan forskning bedrivs vid universiteten i Lund, Uppsala och Göteborg. Forskning på området sker även vid det internationella fredsforskningsinstitutet i Stockholm (SIPRI). Den nämnda forskningen tangerar också den forskning som styrelsen för u-landsforskning, SAREC, finansierar. I propositionen framhålls, som nämnts, i samband med prioritering av ämnesområden att forskning om flyktingpolitiken bör omfatta denna i hela dess vidd, även mera övergripande internationella studier av flyktingproblemet.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att goda möjligheter finns för sådan forskning som motionärerna avser. Motion Sf509 yrkande 3 behöver därför enligt utskottets uppfattning inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Såvitt gäller kravet på ökade anslag vill utskottet erinra om att arbetsmarknadsdepartementets anslag för forskning och utveckling (A 2. Utredningar m. m.) för budgetåret 1987/88 reducerats med 700 000 kr. med hänsyn till att Centrum för invandringsforskning vid universitetet i Stockholm i fortsättningen skall finansieras över annat anslag.

Utskottet, som ser en fastare anknytning av invandrarforskningen till universitetsadministrationen i övrigt som en fördel, kan sålunda konstatera att något utrymme för överflyttning av medel från arbetsmarknadsdepartementets anslag för forskning och utveckling till universitetsbaserade forskartjänster så som motionärerna föreslagit inte finns för närvarande. Utskottet avstyrker därför bifall till motion Sf109 yrkande 1.

DEIFO har till uppgift att initiera, samordna, främja och informera om invandrarforskningen i Sverige. I propositionen understryks angelägenheten av att formerna fortlöpande prövas i fråga om hur regeringskansliets behov av forskningsresultat och forskarkontakter skall kunna tillgodoses inför framtiden. De önskemål som framförts i motion Sf109 om DEIFO:s roll beträffande flyktingpolitisk forskning ryms sålunda väl inom ramen för delegationens uppgifter och för vad som uttalats i propositionen i frågan. Utskottet anser mot denna bakgrund att motion Sf109 inte heller i övrigt bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag på motionerna 1986/87:Sf109 och 1986/87:Sf509 yrkande 3 utan erinran lägger propositionen i nu förevarande del till handlingarna.

Stockholm den 14 maj 1987

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Doris Håvik

Närvarande: Doris Håvik (s), Nils Carlshamre (m), Börje Nilsson (s), Margareta Andrén (fp), Karin Israelsson (c), Gullan Lindblad (m), Nils-Olof Gustafsson (s), Kenth Skårvik (fp), Siri Häggmark (m), Ingegerd Elm (s), Rune Backlund (c), Margó Ingvardsson (vpk), Margareta Persson (s), Ingegerd Anderlund (s) och Erik Janson (s).

